

«Στάσεις και αντιλήψεις περί ικανοποίησης των επαγγελματιών υγείας ως προς τη στρατηγική αντιμετώπισης του SARS-COV-2 του Υπουργείου Υγείας και των εξειδικευμένων μέτρων Υγείας και Ασφάλειας της Εργασίας»

Στο πλαίσιο των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «*Διοίκηση και Διαχείριση Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας*», της Κατεύθυνσης Διοίκησης Μονάδων Υγείας και Πρόνοιας του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, διενεργήθηκε έρευνα σε **407 επαγγελματίες υγείας**, όλων των ειδικοτήτων (ιατρικό, νοσηλευτικό, φαρμακοποιοί, παραϊατρικό και διοικητικό προσωπικό), με στόχο την καταγραφή των απόψεών τους αλλά και την ικανοποίησή τους αναφορικά με, τις δράσεις-μέτρα που εφαρμόζουν οι Μονάδες Υγείας και το Υπουργείο Υγείας-Κυβερνητικοί Φορείς για την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης του **SARS-COV-2**.

Η έρευνα διεξήχθη υπό την επίβλεψη της **Αν. Καθηγήτριας, Ασπασίας Γούλα** και των μεταπτυχιακών φοιτητών, Γ. Κουφιώτη και Α. Κούνιο, από 17/3/2020 έως 10/4/2020.

Η έρευνα επικεντρώθηκε σε πεδία ανάλυσης:

- A.** Στο βαθμό **ενημέρωσης** του προσωπικού για τις κατευθυντήριες οδηγίες αντιμετώπισης της πανδημικής κρίσης καθώς και στην **εκπαίδευση** που είχαν σχετικά με τα μέτρα προστασίας,
- B.** Στο βαθμό κάλυψής τους με **επαρκή προστατευτικό εξοπλισμό**,
- Γ.** Στο **βαθμό ικανοποίησής τους** από το Υπουργείο Υγείας και τους Κυβερνητικούς Φορείς για την **στρατηγική αντιμετώπισης** της πανδημικής κρίσης, &
- Δ.** Στον **τρόπο διοίκησης-οργανωσιακή κουλτούρα** των μονάδων υγείας εν μέσω της πανδημικής κρίσης.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το 63,1%, των συμμετεχόντων στην έρευνα, εργάζεται σε δημόσιο νοσοκομείο (δευτεροβάθμιο και τριτοβάθμιο), το 31% σε ιδιωτικό νοσοκομείο και το υπόλοιπο ποσοστό σε άλλο ιδιωτικό φορέα περίθαλψης. Το 65,1% του δείγματος δήλωσε ότι στη μονάδα υγείας τους προσήλθαν άτομα με covid 19.

A. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Βαθμός ενημέρωσης των επαγγελματιών υγείας για τις κατευθυντήριες οδηγίες αντιμετώπισης της πανδημικής κρίσης και την εκπαίδευση τους στα μέτρα προστασίας

Σχεδόν το σύνολο του δείγματος (93,1%), είναι ενήμερο για τις **εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες** ενώ, το 75,7% είναι ενήμερο και για τις **ενδονοσοκομειακές κατευθυντήριες οδηγίες** σχετικά με την covid 19. Από αυτούς (66,6%) η πλειονότητα δήλωσε ότι γνωρίζει ότι στις εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες για τις υπηρεσίες υγείας εντάσσεται και ο **ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός (PPE)**.

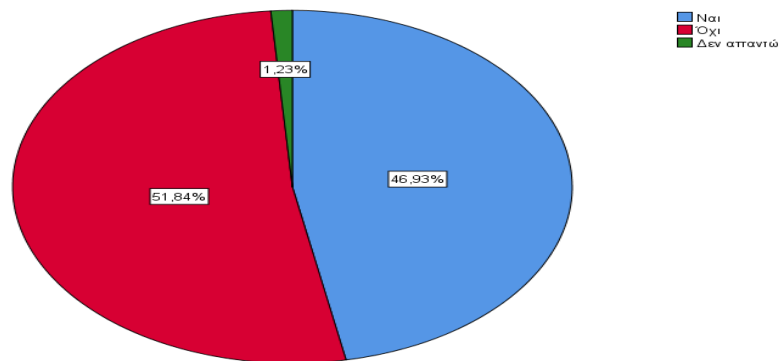
Αναφορικά με την **εφαρμογή** κάποιας διεθνούς κατευθυντήριας οδηγίας, το 70,3% δήλωσε ότι στο χώρο εργασίας τους εφαρμόζονται κατευθυντήριες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, του Ελληνικού και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Ασθενειών.

Στην ερώτηση εάν γνωρίζουν ποιος είναι **αρμόδιος για την κάλυψη του απαιτούμενου προστατευτικού εξοπλισμού**, τα αποτελέσματα αποτυπώνουν μια σύγχυση. Το 30,7% δήλωσε ότι αρμόδια είναι η υγειονομική μονάδα τους, το 27% το Υπουργείο Υγείας ενώ, το 20,3% θεωρεί ότι η κάλυψη αποτελεί μέρος της στρατηγικής κρίσεων που εφαρμόζεται γενικά, είτε υπάρχει πανδημική κρίση είτε όχι. Το 22% δεν γνώριζε να απαντήσει.

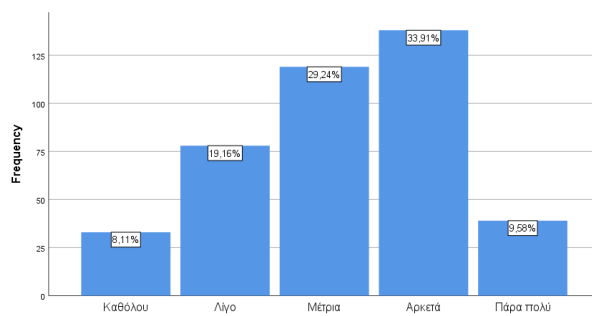
Το σύνολο του δείγματος (97,5%) θεωρεί ότι η **πρόσθετη εκπαίδευση** του υγειονομικού προσωπικού θα πρέπει να είναι υποχρεωτική και καθολική κατά την πανδημική κρίση. Παρά ταύτα, η πλειονότητα (51,8%) δήλωσε ότι δεν έλαβε πρόσθετη εκπαίδευση την εν λόγω περίοδο. (Γράφημα 1).

Ο βαθμός ικανοποίησή τους για την **ενημέρωσή** που είχαν από την υγειονομική μονάδα που εργάζονται αναφορικά με τους **κινδύνους** που διατρέχουν κατά την πανδημική κρίση στο χώρο εργασίας τους, το 43,5% δήλωσε από αρκετά έως πάρα πολύ ικανοποιημένο. (Γράφημα 2.) Παραταύτα θεωρούν ότι, τα υψηλόβαθμα στελέχη της διοίκησης της υγειονομικής μονάδας, έχουν επαρκή έως πάρα πολύ καλή ενημέρωση για το σχέδιο αντιμετώπισης της πανδημικής κρίσης. (Γράφημα 3).

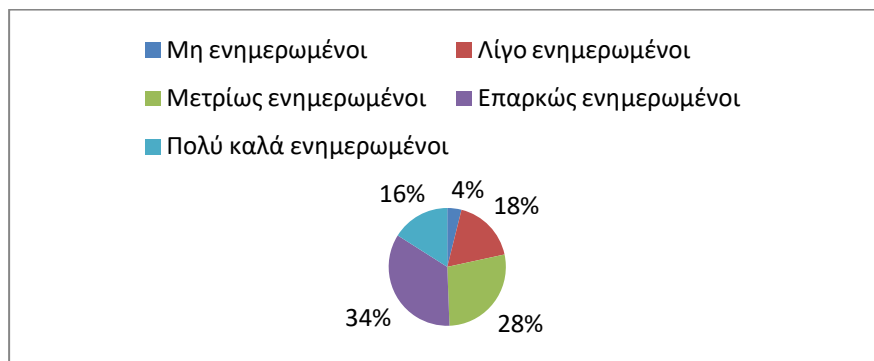
Γράφημα 1: Λήψη πρόσθετης εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης

Γράφημα 2. Βαθμός ικανοποίησης από την ενημέρωση που παρείχε η υγειονομική μονάδα σχετικά με τους κινδύνους στο χώρο εργασίας

Γράφημα 3. Ενημέρωση υψηλόβαθμων στελεχών διοίκησης υγειονομικής μονάδας για το σχέδιο αντιμετώπισης της πανδημικής κρίσης

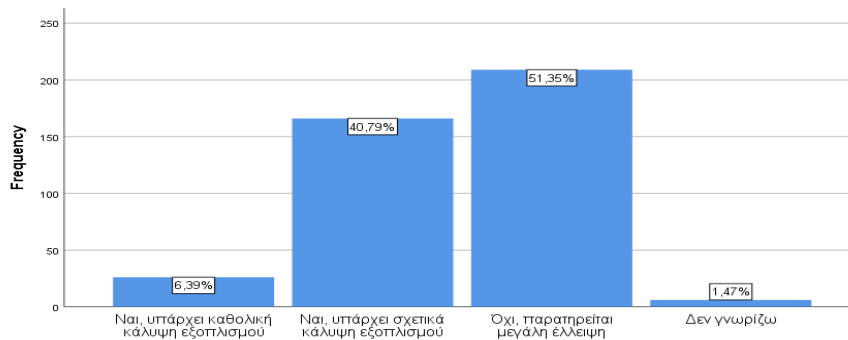

Β. ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

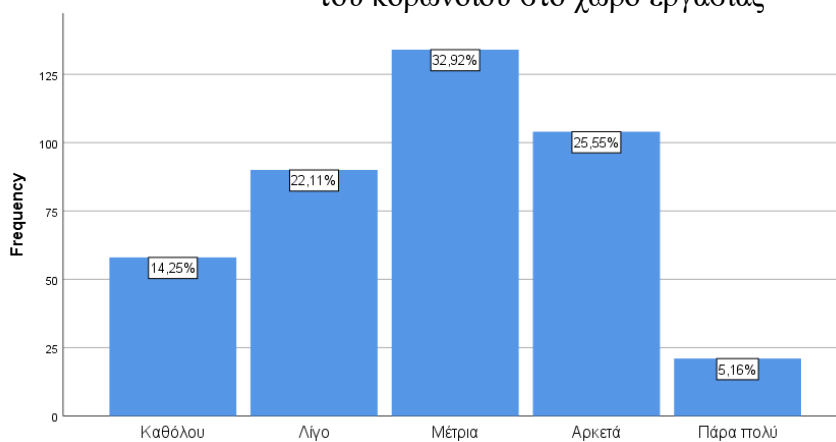
Βαθμός κάλυψης με επαρκή προστατευτικό εξοπλισμό

Η πλειονότητα (51,3%) των ερωτηθέντων δηλώνει ότι παρατηρείται μεγάλη έλλειψη εξειδικευμένου προστατευτικού εξοπλισμού στις υγειονομικές μονάδες και για το λόγο αυτό ο βαθμός ικανοποίησή τους από το **επίπεδο προστασίας** που παρέχεται στο χώρο εργασίας τους, κατά των κινδύνων, την περίοδο της πανδημικής κρίσης, είναι μέτριος. (Γραφήματα 4,5). Σε σχετικά ίδια επίπεδα κυμαίνεται και ο βαθμός ικανοποίησής τους από τη διερεύνηση των αναγκών, από την πλευρά της διοίκησης των υγειονομικών μονάδων, για **μακροχρόνια προγράμματα προστασίας** με γνώμονα την πανδημική κρίση. (Γράφημα 6).

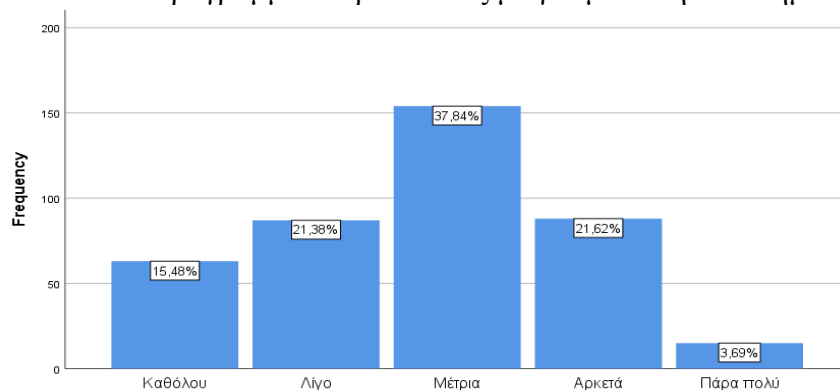
Γράφημα 4. Επάρκεια απαιτούμενου προστατευτικού εξοπλισμού στο χώρο εργασίας

Γράφημα 5. Βαθμός ικανοποίησης από το επίπεδο προστασίας κατά των κινδύνων του κορωνοϊού στο χώρο εργασίας

Γράφημα 6. Βαθμός ικανοποίησης από τη διερεύνηση των αναγκών για μακροχρόνια προγράμματα προστασίας με γνώμονα την πανδημική κρίση

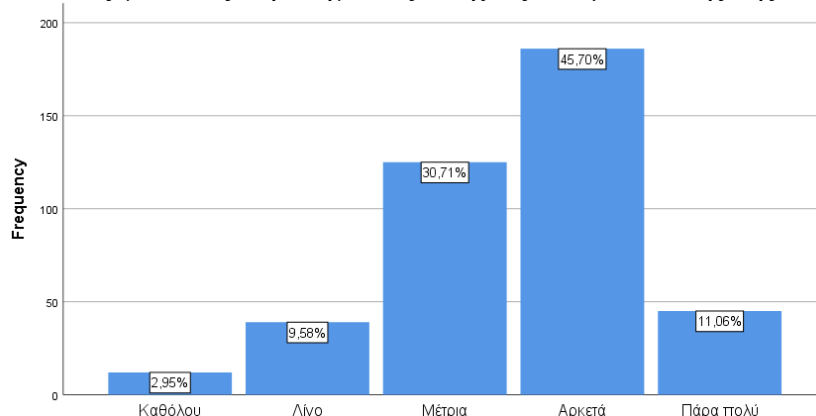

Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

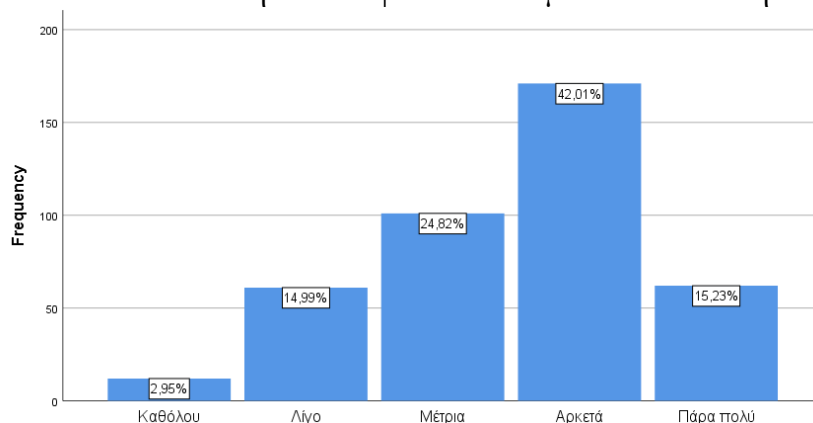
Βαθμός ικανοποίησης σχετικά με την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης από το Υπουργείο Υγείας- Κυβερνητικούς Φορείς

Αναφορικά με το βαθμό ικανοποίησης των επαγγελματιών υγείας από τη **στρατηγική** που εφάρμοσε το **Υπουργείο Υγείας** και οι **Κυβερνητικοί Φορείς** για την αντιμετώπιση της πανδημικής κρίσης, η πλειονότητα του δείγματος δηλώνει αρκετά έως πάρα πολύ ικανοποιημένο. (Γραφήματα 7,8,9)

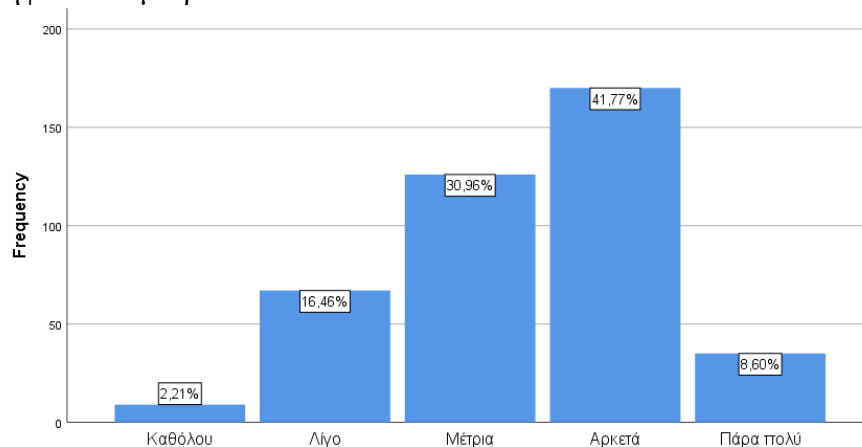
Γράφημα 7. Βαθμός ικανοποίησης από τη συνέπεια των ιθυνόντων να εφαρμόσουν τους γενικούς στρατηγικούς στόχους αντιμετώπισης της πανδημικής κρίσης

Γράφημα 8. Βαθμός ικανοποίησης από τη λήψη εκ μέρους των ιθυνόντων των κατάλληλων αποφάσεων δεδομένων των συνθηκών

Γράφημα 9. Βαθμός ικανοποίησης από την υιοθέτηση σαφών κατευθυντήριων οδηγιών εκ μέρους των ιθυνόντων για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των ληφθέντων μέτρων

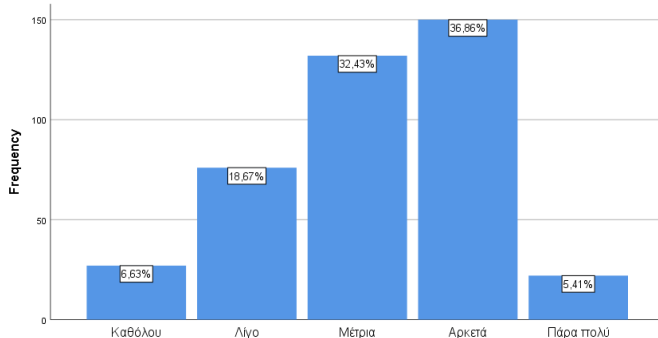
Δ. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

Μοντέλο διοίκησης - οργανωσιακή κουλτούρα των μονάδων υγείας εν μέσω της πανδημικής κρίσης

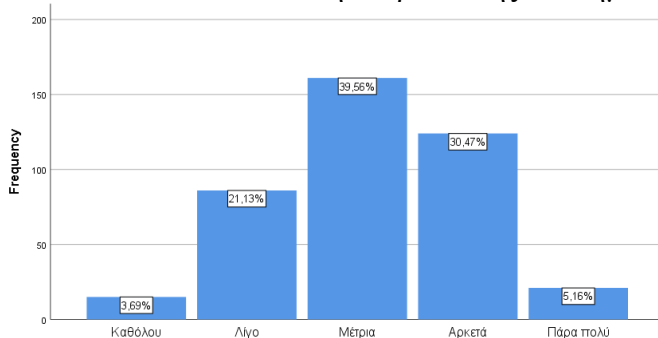
Αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής τα αποτελέσματα αναφορικά με τον τρόπο διοίκησης – μοντέλο κουλτούρας που υιοθέτησαν οι υγειονομικές μονάδες εν μέσω της πανδημικής κρίσης. Διαπιστώνονται **σημάδια μεταστροφής** του ισχυρού γραφειοκρατικού μοντέλου που επικρατεί για δεκαετίες, με την έλλειψη ευελιξίας, την έλλειψη σύνδεσης με το εξωτερικό περιβάλλον, τις γρήγορες αποφάσεις και την έλλειψη συμμετοχής των εργαζομένων στις διαδικασίες σε ένα πιο συμμετοχικό μοντέλο διοίκησης. Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι τελικά όταν οι συνθήκες στο εξωτερικό περιβάλλον αλλάζουν ή υπάρχει αναγκαιότητα άμεσων αλλαγών λόγω

αυξημένου κινδύνου της δημόσιας υγείας, οι υγειονομικοί οργανισμοί μπορούν να εφαρμόσουν, σε ένα βαθμό, ένα πιο ευέλικτο σύστημα διοίκησης προσαρμοζόμενο στις αλλαγές, αξιοποιώντας το ανθρώπινο δυναμικό που αποτελεί το σημαντικότερο παραγωγικό συντελεστή του συστήματος. (Γραφήματα 10-15).

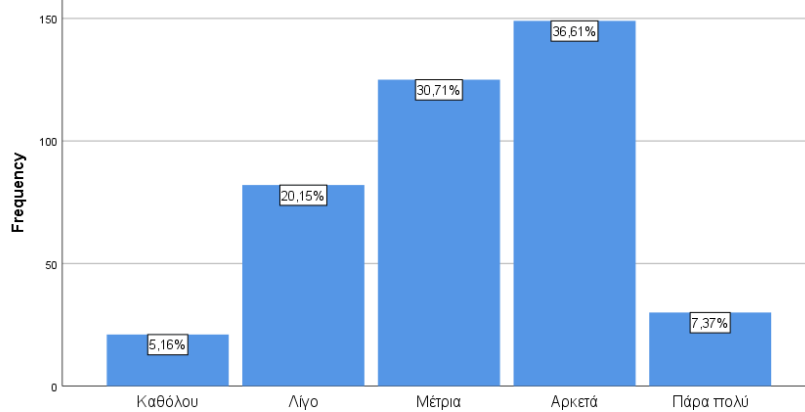
Γράφημα 10. Βαθμός ευελιξίας του εσωτερικού περιβάλλοντος της εργασίας κατά την περίοδο της πανδημικής κρίσης

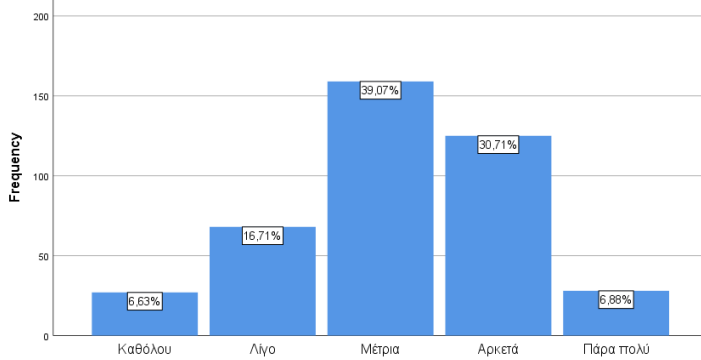
Γράφημα 11. Βαθμός συνεργατικότητας του εσωτερικού περιβάλλοντος εργασίας με το εξωτερικό περιβάλλον (κοινωνικές και οικονομικές δυνάμεις ή συνιστώσες) κατά την περίοδο της πανδημικής κρίσης

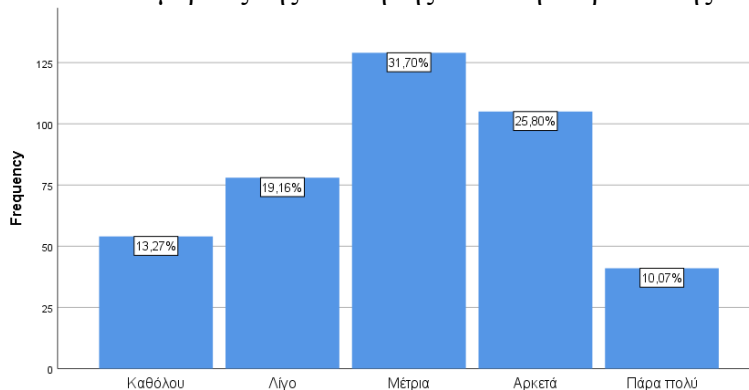
Γράφημα 12. Βαθμός ανταπόκρισης του χώρου εργασίας με τις διαφοροποιημένες αλλαγές της πανδημικής κρίσης

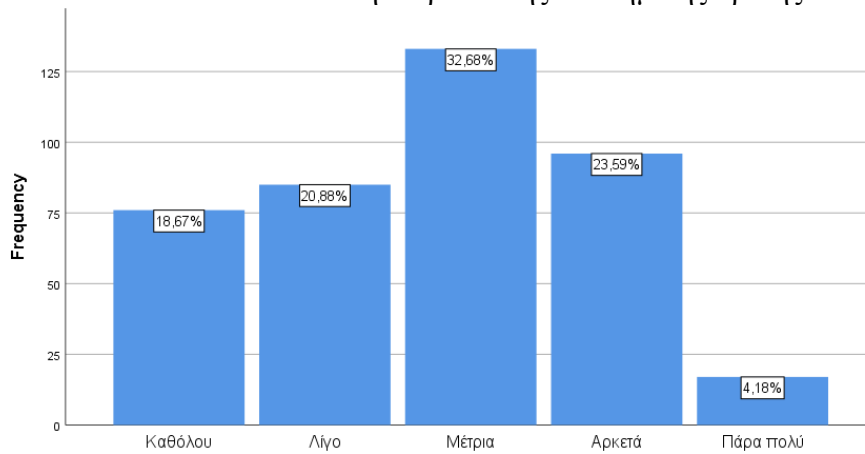
Γράφημα 13. Βαθμός συνεργατικής διοίκησης στο χώρο εργασίας για τον εντοπισμό προβλημάτων και λύσεων κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης

Γράφημα 14. Βαθμός ικανοποίησης από τη διερεύνηση της στάσης των εργαζομένων εκ μέρους της διοίκησης κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης

Γράφημα 15. Βαθμός ικανοποίησης από την ενθάρρυνση των εργαζομένων στη συμμετοχή και λήψη αποφάσεων σε θέματα υγείας και ασφάλειας που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της πανδημικής κρίσης

Τα αποτελέσματα της έρευνας κατέδειξαν με ενάργεια, τις τεράστιες δυνατότητες της δημόσιας διοίκησης να εισέλθει σε ένα νέο εκσυγχρονιστικό μεταρρυθμιστικό πλαίσιο που θα μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα των δημόσιων οργανισμών, ειδικά στο πεδίο της υγείας. Απέδειξαν δε τα ευρήματα ότι, όταν υπάρχει βούληση σε στρατηγικό επίπεδο, μπορούν να αξιοποιηθούν οι ικανότητες του ανθρώπινου δυναμικού των φορέων και να διαμορφωθεί τοιοιτοτρόπως, η κατάλληλη οργανωσιακή κουλτούρα αποδοχής νέων ορθολογικότερων και αποδοτικότερων μοντέλων διοίκησης με οραματική στοχοθεσία το όφελος και την ικανοποίηση των ασθενών.